

**UCHWAŁA Nr 226/XVIII/16  
RADY MIASTA ŻORY  
z dnia 28 kwietnia 2016r.**

w sprawie: **przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2017.**

Na podstawie art. 4 pkt 5, art. 9 ust. 1 i art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.) i art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)

**RADA MIASTA  
u c h w a ł a:**

§ 1

Przyjąć Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2017 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Żory.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY  
  
mgr Piotr Koszyła

Załącznik do Uchwały RM Żory  
Nr 226/XVIII/16  
z dnia 28 kwietnia 2016r.

MIEJSKI PROGRAM DZIAŁAŃ  
NA RZECZ OSÓB  
NIEPEŁNOSPRAWNYCH  
NA LATA 2016 - 2017

## I. Wprowadzenie

Przesłankę do opracowania programu stanowi ustawa z dnia 17 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Do zadań powiatu zgodnie z art. 35a ust.1 cytowanej ustawy należy: opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Celem programu jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Żor, a także zapewnienie im godnego i możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Opracowanie programu wpisuje się w realizację:

- zaktualizowanej w 2015 roku Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006 – 2020 i jest związane z realizacją priorytetu IV: Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb i praw osób niepełnosprawnych, wspieranie ich aktywizacji zawodowej oraz tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz Celu strategicznego 3: Wzmacnianie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz zawodowym,

- Wojewódzkiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych oraz Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2011 – 2016.

Założenia niniejszego programu są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Miasta Żory 2020+, przyjętej Uchwałą RM Żory Nr 525/L/14 z dnia 25.09.2014 r., określającej wizję rozwoju miasta w dziedzinie sytuacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym jako miasto dostarczające możliwości rozwoju osobom niepełnosprawnym, w tym niepełnosprawnym intelektualnie, zapewniające wsparcie dla osób potrzebujących – starszych, niepełnosprawnych, chorych.

Zgodnie z wymogiem ustawowym, opracowanie programu wpisuje się w realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żory na lata 2014 – 2020, przyjętej Uchwałą RM Żory Nr 478/XLV/14 z dnia 27.03.2014 r.

U podstaw tworzenia programu znajdują się również zapisy:

- Karty Praw Osób Niepełnosprawnych, przyjętej uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 roku (M.P. nr 50, poz.. 475 z 1997r.), która podkreśla prawo osób niepełnosprawnych do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia,

- Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych (M.P. z 19.12.2012 r. poz.991), w której Sejm wzywa również władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie praw osób niepełnosprawnych do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz niepodlegania dyskryminacji.

Program otwiera możliwość aplikowania przez wszystkie zainteresowane podmioty na terenie miasta o środki z funduszy europejskich oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programów celowych ze szczególnym uwzględnieniem „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”.

## **II. Osoby niepełnosprawne w statystyce wojewódzkiej i gminnej**

Sporządzenie pełnej diagnozy problemu niepełnosprawności jest niezwykle trudne, ponieważ nie gromadzi się kompletnych danych statystycznych na ten temat. Jednym ze źródeł informacji o zbiorowości osób niepełnosprawnych są spisy ludności. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 roku 4 697,5 tys. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2 % ludności kraju wobec 14,3 % w 2002 roku, kiedy to liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 5 456,7 tys. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46.1% wobec 53,9 % kobiet.<sup>1</sup>

Jak podaje GUS, zgodnie z zapisami ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 roku udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności i blisko 1,5 mln respondentów odmówiło udzielenia odpowiedzi. Można przypuszczać, że w tej zbiorowości znajdują się również osoby niepełnosprawne.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie podstawowe grupy:

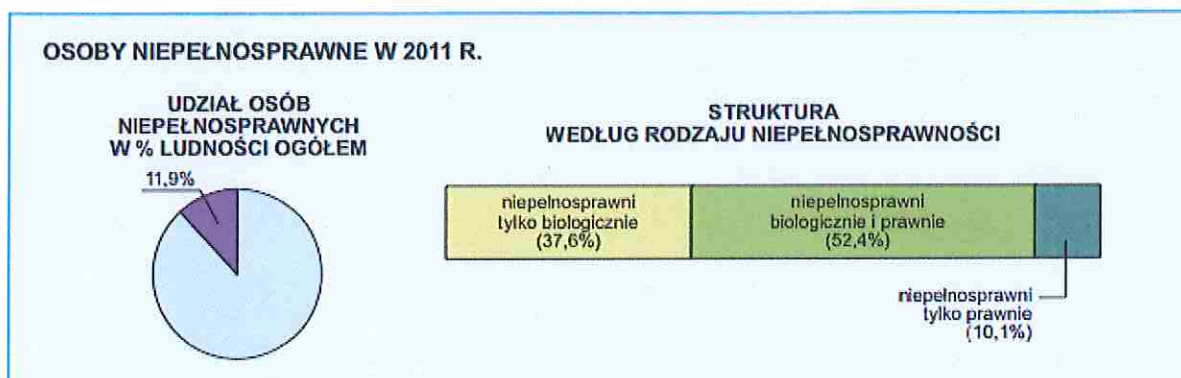
1) osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez uprawniony do tego organ,

---

<sup>1</sup> Źródło: Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych pod adresem: <http://www.niepełnosprawni.gov.pl/index.php?c=page&id=78&print=1>

2) osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

Zgodnie z „Raportem z wyników w województwie śląskim...” opublikowanym przez Urząd Statystyczny w Katowicach, liczba osób niepełnosprawnych biologicznie i/lub prawnie wynosiła 552,2 tys. i stanowiła 11,9% ludności województwa śląskiego (wobec 560,7 tys. w 2002 r.). Osoby niepełnosprawne stanowiły 11,8% ogółu niepełnosprawnych w kraju; co ósmy mieszkaniec województwa śląskiego był osobą niepełnosprawną.



Osoby niepełnosprawne w latach 2002 i 2011 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem			Miasta			Wieś		
	2002	2011	2002 = = 100	2002	2011	2002 = = 100	2002	2011	2002 = = 100
	w tysiącach			w tysiącach			w tysiącach		
<b>OGÓŁEM</b> .....	560,7	552,2	98,5	443,1	450,0	101,6	117,6	102,2	86,9
mężczyźni .....	271,8	256,8	94,5	212,6	207,6	97,6	59,2	49,2	83,1
kobiety .....	288,9	295,4	102,3	230,5	242,4	105,2	58,4	53,0	90,8
Niepełnosprawni prawnie .....	438,3	344,8	78,7	348,4	285,6	82,0	89,9	59,2	65,8
mężczyźni .....	226,2	175,1	77,4	177,5	143,8	81,0	48,7	31,3	64,4
kobiety .....	212,1	169,7	80,0	170,9	141,8	83,0	41,3	27,9	67,5
Niepełnosprawni tylko biologicznie	122,4	207,4	169,4	94,8	164,4	173,5	27,6	43,0	155,4
mężczyźni .....	45,7	81,7	178,9	35,2	63,9	181,6	10,5	17,8	169,7
kobiety .....	76,7	125,7	163,8	59,6	100,6	168,8	17,1	25,1	146,7

2

Analizując zbiorowość niepełnosprawnych mieszkańców województwa śląskiego zauważyć można istotne różnice w porównaniu do 2002 r. Zmiany w przepisach prawnych i zaostrzenie przepisów dotyczących przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy i podobnych

<sup>2</sup> Publikacja Urzędu Statystycznego w Katowicach dostępna pod adresem: <http://www.stat.gov.pl/katow>

świadczeń spowodowały znaczne zmniejszenie się zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie. Wyniki NSP 2011 wykazały, że liczba osób niepełnosprawnych prawnie wyniosła 344,8 tys. (62,4% ogółu osób niepełnosprawnych) i zmniejszyła się o 93,5 tys. (21,3%).

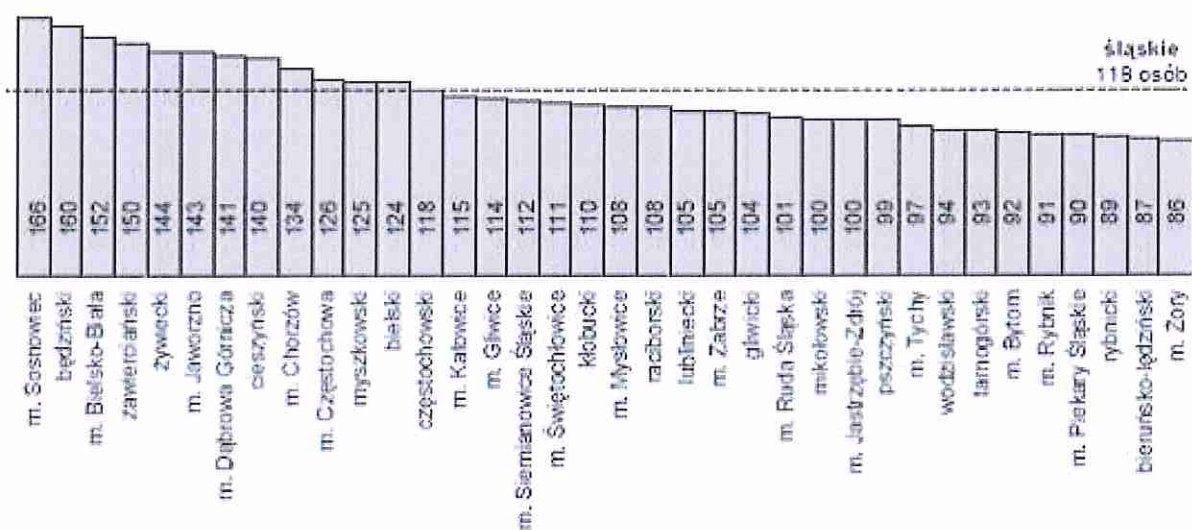
W populacji niepełnosprawnych mieszkańców naszego województwa 55,6 tys. (10,1%) posiadało wyłącznie prawne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, nie deklarując żadnych ograniczeń sprawności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. Najczęściej osoby te legitymowały się lekkim stopniem niepełnosprawności (25,2 tys.), a następnie stopniem umiarkowanym (18,0 tys.).

Istotne zmiany zauważyć można także w populacji osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie, tj. takich, które nie posiadały orzeczenia, ale ich subiektywna ocena wskazywała, że miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych. Liczba tych osób wyniosła 207,4 tys. i była wyższa o blisko 70% niż w 2002 r. Wśród osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie kobiety stanowiły ponad 60%, a mężczyźni prawie 40%.<sup>1</sup>

Przypomnijmy wyniki NSP 2002, które wykazały, że ważną zmienną warunkującą występowanie niepełnosprawności jest wiek. O ile wśród osób w wieku 0 – 14 lat udział ten wynosił 2%, to wśród osób w wieku powyżej 65 lat aż 32,4%. W 2002 roku na 1000 osób zamieszkujących woj. śląskie przypadało 118 osób niepełnosprawnych, w Mieście Żory 86.<sup>3</sup>

### Niepełnosprawni na 1000 ludności według powiatów w 2002 r.

Stan w dniu 20 V



Wówczas, ilość niepełnosprawnych mieszkańców Żor (zarówno pod względem prawnym, jak i biologicznym) oszacowano na 5.482 osoby. Oznacza to, że co 11 mieszkaniec Żor był osobą niepełnosprawną. Liczba mieszkańców Miasta Żory na dzień 31.03.2016 r. wynosi 59 050 osób. Przyjmując powyższe założenia należy stwierdzić, że obecnie w Żorach mieszka również ponad 5 tys. osób niepełnosprawnych.

Źródłem informacji o osobach niepełnosprawnych są dane pozyskane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku.

#### **Liczba i cel przyjętych wniosków w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku w latach 2014 – 2015**

<b>Osoby powyżej 16 roku życia - cel złożenia wniosku</b>	<b>Liczba wniosków 2014 r.</b>	<b>Liczba wniosków w 2015 r.</b>
Odpowiednie zatrudnienie	188	173
Szkolenie	0	2
Uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej	5	5
Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	80	44
Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych)	51	66
Zasiłek stały	0	0
Zasiłek pielęgnacyjny	255	250
Korzystanie z karty parkingowej i inne:	289	296
Inne	18	16
<b>Razem</b>	<b>886</b>	<b>852</b>

*Źródło: Dane statystyczne uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku za lata 2014-2015*

Ważną kwestią jest rodzaj niepełnosprawności. Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w Żorach, w latach 2014 i 2015 najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych, które otrzymały orzeczenie, stanowią osoby powyżej 16 roku życia z upośledzeniem narządu ruchu – odpowiednio w kolejnych latach 2014 i 2015 - 35,5% i 32,7%, następnie osoby z chorobami układu oddechowego i krążenia – odpowiednio 15,7% i 15,0% oraz z chorobami neurologicznymi odpowiednio 17,4% i 14,7%.

Znacząco wzrosła ilość osób, którym orzeczono niepełnosprawność z powodu choroby psychicznej - z 66 osób ( 6,4%) w 2014 r. do 99 osób (8,6%) w 2015 r.

### Wydane orzeczenia według wieku, płci i przyczyny niepełnosprawności w latach 2014-2015

Wyszczególnienie płeć / symbol	Osoby powyżej 16 r. życia 2014r.	Osoby poniżej 16 r. życia 2014r.	Osoby powyżej 16 r. życia 2015r.	Osoby poniżej 16 r. życia 2015r.
K	505	93	577	69
M	525	122	578	148
01-U- upośledzenie umysłowe	15	11	27	6
02-P- choroby psychiczne	66	13	99	12
03-L- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	24	33	33	28
04-O- choroby narządu wzroku	16	5	14	6
<b>05-R- upośledzenie narządu ruchu</b>	<b>366</b>	<b>24</b>	<b>378</b>	<b>25</b>
06-E- epilepsja	15	13	12	13
<b>07-S- choroby układu oddechowego i krążenia</b>	<b>162</b>	<b>27</b>	<b>173</b>	<b>25</b>
08-T- choroby układu pokarmowego	48	4	61	5
09-M- choroby układu moczowego / płciowego	49	6	50	4
<b>10-N- choroby neurologiczne</b>	<b>179</b>	<b>42</b>	<b>170</b>	<b>45</b>
11- inne:	88	18	137	25
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	2	19	1	23
<b>Razem:</b>	<b>1030</b>	<b>215</b>	<b>1155</b>	<b>217</b>

*Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku za lata 2014-2015.*

Według stanu na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żorach zarejestrowanych było ogółem 136 osób niepełnosprawnych, w tym 113 osób bezrobotnych i 23 osoby poszukujące pracy. Pod względem wykształcenia dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (56 osób) oraz podstawowym (32 osoby).

Największą grupę osób niepełnosprawnych bezrobotnych stanowiły osoby posiadające lekki stopień niepełnosprawności (71 osób) i umiarkowany (41). W grupie osób poszukujących pracy dominowały osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (18). Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności są schorzenia narządu ruchu (odpowiednio 25 osoby bezrobotne i 7 osób poszukujących pracy).

Dużą barierą w odnalezieniu się na rynku pracy są niskie kwalifikacje. Najwięcej osób rejestruje się z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym (64,7%).

Jednocześnie zgłoszono 47 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, głównie na stanowiska: kasjer - sprzedawca, robotnik gospodarczy i pomoc kuchenna.



**Struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy  
wg wybranych cech zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żorach:**

<i>Dane wg stany na 31.12.2015</i>		Bezrobotni		Poszukujący pracy	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Osoby będące w ewidencji osób niepełnosprawnych w końcu roku		113	66	23	13
Bez kwalifikacji zawodowych		28	20	3	2
Bez doświadczenia zawodowego		15	10	6	3
Wiek	18-24	5	2	1	0
	25-29	12	8	3	3
	30-39	29	17	8	4
	40-44	6	2	4	2
	45-49	9	7	3	2
	50-54	16	11	1	0
	55-59	24	18	2	2
	pow. 60	12	1	1	0
Stopień niepełnosprawności	znaczny	1	-	2	-
	umiarkowany	41	-	18	-
	lekki	71	-	3	-
Rodzaj niepełnosprawności	upośledzenie umysłowe	2	-	1	-
	choroby psychiczne	10	-	4	-
	zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	4	-	0	-
	całościowe zaburzenia rozwojowe	0	-	0	-
	choroby narządu wzroku	8	-	3	-
	upośledzenia narządu ruchu	25	-	7	-
	epilepsja	6	-	1	-
	choroby układu oddechowego i układu krążenia	12	-	1	-
	choroby układu pokarmowego	6	-	1	-
	choroby układu moczowo - płciowego	0	-	0	-
	choroby neurologiczne	18	-	1	-
	inne	20	-	4	-
	nieustalony	2	-	0	-
Staż pracy	do 1 roku	24	-	4	-
	1-5	19	-	4	-
	5-10	17	-	6	-
	10-20	25	-	2	-
	20-30	14	-	3	-
	pow. 30	7	-	0	-
	bez stażu	7	-	4	-
Wykształcenie	wyższe	9	-	4	-
	policealne i średnie zawodowe	14	-	5	-
	średnie ogólnokształcące	11	-	2	-
	zasadnicze zawodowe	47	-	9	-
	gimnazjalne	3	-	0	-
podstawowe i podstawowe nieukończone	29	-	3	-	

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Żorach

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wypłaty świadczeń alimentacyjnych, rodzinnych – w tym świadczeń opiekuńczych: zasiłków pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz świadczeń pielęgnacyjnych, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, a także zadań z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowanych z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. W 2015 r. w obszarze pomocy społecznej MOPS wydał 3626 decyzji, pomocą materialną i instytucjonalną objął 681 rodzin, pracą socjalną 259 rodzin. Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to: ubóstwo (452 osoby i rodziny), bezrobocie (311), długotrwała lub ciężka choroba (263), niepełnosprawność (256) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (157). Podobne wskazania uzyskano w ankietach przeprowadzanych dla potrzeb opracowania strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żory na lata 2014 - 2020, wypełnianych przez pracowników instytucji działających na terenie Żor, w tym: Urzędu Miasta, PUP, MOPS, ŻCOP, PPP, Spółdzielni mieszkaniowych, Policji oraz organizacji pozarządowych. Potrzeby, cele strategiczne i operacyjne oraz oczekiwane działania wypracowane dla Strategii w Obszarze: zdrowie i niepełnosprawność oraz cel składania wniosków do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności warunkowały wybór podjęcia odpowiednich zadań – opisanych szczegółowo w niniejszym Programie.

### **III. Cel główny programu, cele szczegółowe i działania**

Głównym celem programu jest podniesienie jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Żor we wszystkich dziedzinach życia społecznego

Cele szczegółowe programu obejmują następujące obszary zagadnień:

- 1) Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym.
- 2) Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- 3) Tworzenie warunków do zachowania niezależności osób niepełnosprawnych,
- 4) Poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do informacji,
- 5) Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do różnych form kształcenia,
- 6) Kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych,
- 7) Wzmocnienie podmiotów działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.

Opis kierunków działań w ramach celów szczegółowych przedstawia poniższa tabela:

Cele szczegółowe	Działania
<p>1. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym.</p>	<p>1.1. Zapewnienie finansowania i organizacji staży zawodowych i praktyk dla osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy oraz w jednostkach organizacyjnych miasta i podmiotach ekonomii społecznej.</p>
	<p>1.2. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z instrumentów rynku pracy. Pozyskiwanie dodatkowych środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.</p>
	<p>1.3. Prowadzenie doradztwa zawodowego, przekwalifikowania i szkoleń osób niepełnosprawnych.</p>
	<p>1.4. Wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej, spółdzielni socjalnych, w tym spółdzielni socjalnych osób prawnych oraz wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.</p>
	<p>1.5. Przyznawanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.</p>
	<p>1.6. Umożliwienie pracodawcom zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej.</p>
	<p>1.7. Refundacja pracodawcom miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem oraz czynności trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.</p>
	<p>1.8. Rozwój działalności i wspieranie zatrudnienia w Zakładzie Aktywności Zawodowej.</p>
<p>2. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.</p>	<p>2.1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.</p>
	<p>2.2. Finansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz podejmowanie starań w celu zwiększenia liczby miejsc w WTZ do występujących potrzeb.</p>
	<p>2.3. Prowadzenie Świetlicy Rewalidacyjno-Rehabilitacyjnej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną po 25 roku życia.</p>
	<p>2.4. Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznawane przez NFZ oraz w sprzęt rehabilitacyjny.</p>

	2.5. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
	2.6. Likwidacja barier w urzędach, instytucjach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.
	2.7. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych oraz poprawę dostępu osób niepełnosprawnych do publicznych środków transportu.
	2.8. Przystąpienie Miasta Żory do realizacji programów celowych PFRON mających na celu likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.
3. Tworzenie warunków do zachowania niezależności osób niepełnosprawnych.	3.1. Promowanie rozwoju mieszkalnictwa chronionego w tym stworzenie mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
	3.2. Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez rozwój podstawowych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
	3.3. Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, w tym w szczególności łóżek rehabilitacyjnych (pielęgnacyjnych).
	3.4. Doradztwo i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
4. Poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do informacji.	4.1. Bieżące zamieszczanie informacji dla osób niepełnosprawnych w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ( <a href="http://www.mops.zory.pl">www.mops.zory.pl</a> ) oraz w prasie lokalnej.
	4.2. Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych.
	4.3. Organizowanie kampanii informacyjnych skierowanych do pracodawców dotyczących promocji szkolenia i zatrudniania osób niepełnosprawnych.
5. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do różnych form kształcenia.	5.1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do kształcenia na wszystkich poziomach nauczania.
	5.2. Zapewnienie transportu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek oświatowych.
	5.3. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

	5.4. Uzupełnianie zbioru książki mówionej w Miejskiej Bibliotece Publicznej.
6. Kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych	6.1. Zagwarantowanie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w imprezach organizowanych przez miasto – informacja i promocja imprez w miejscach dostępnych dla osób niepełnosprawnych.
	6.2. Współpraca w organizowaniu kampanii, imprez integracyjnych, w tym „Dnia Godności Osoby z Upośledzeniem Umysłowym”, mających na celu podnoszenie społecznej świadomości dotyczącej problematyki niepełnosprawności.
	6.3. Promowanie i prezentacja aktywności osób niepełnosprawnych, w tym twórczości artystycznej, kulturalnej, osiągnięć sportowych i działalności zawodowej.
7. Wzmocnienie podmiotów działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.	7.1. Współdziałanie Miasta i organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów niepełnosprawności poprzez zlecenie i dofinansowywanie realizacji zadań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych.
	7.2. Upowszechnianie idei wolontariatu.

#### IV. Realizatorzy programu

Realizatorami Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2017 będą w szczególności:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Zakład Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja”,
- Miejski Dom Pomocy Społecznej,
- Wydział Edukacji Urzędu Miasta Żory, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz publiczne i niepubliczne placówki oświatowe,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym i podległe placówki: Punkt Wczesnej Interwencji, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Pracodawcy lokalnego rynku pracy zatrudniający osoby niepełnosprawne,
- Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

## **V. Źródła finansowania programu**

Źródłem finansowania działań określonych w programie będą środki finansowe pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z Funduszu Pracy, z Europejskiego Funduszu Społecznego, z budżetu miasta i podległych jednostek organizacyjnych oraz innych źródeł.

## **VI. Monitoring**

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu informacji na temat zrealizowanych działań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach. Realizatorzy Programu będą przygotowywać roczne raporty wg stanu realizacji zadań na dzień 31 grudnia, podsumowując dokonania minionego roku, celem sporządzenia rocznego sprawozdanie z realizacji Programu. Roczne Sprawozdanie będzie przedkładane Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych celem zaopiniowania. Opinie członków Powiatowej Społecznej Rady wraz z rekomendacjami realizatorów Programu będą podstawą do przygotowania na lata następne katalogu działań podejmowanych na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, zgodnie z oczekiwaniami i zgłaszanymi potrzebami.

## **IV. Uwagi końcowe**

Złożoność działań, jakie należy podjąć lub kontynuować dla poprawy warunków wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz uzyskania w tym zakresie wymiernych efektów, wymaga zaangażowania w realizację zadań wielu instytucji i organizacji samorządowych oraz przedstawicieli środowiska osób niepełnosprawnych.

Zakłada się, że w ramach programu mogą powstawać szczegółowe projekty tworzone w instytucjach i organizacjach pozarządowych, mające na celu realizację zadań programu.

Program może także stanowić podstawę do aplikowania o środki z funduszy strukturalnych, zarówno przez jednostki organizacyjne miasta, jak i organizacje pozarządowe.

Szeroka współpraca wszystkich zainteresowanych podmiotów będzie najlepiej sprzyjać wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego.

PRZEWODNICZĄCY RADY  
  
mgr Piotr Koszyła